T072 BL 2 (159) Nói Rõ Phẩm Tạp Tụng Thứ Mười Một Bảy Trăm Vị Đại Hội Kết Tập Pháp Tạng-NêuDẫnVềPhẩm TạpTụng V

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ
QUYEÅN 33
Phaàn 2: NEÂU DAÃN VEÀ PHAÅM TAÏP TUÏNG VAØ PHAÙP

OAI NGHI

NOÙI ROÕ PHAÅM TAÏP TUÏNG THÖÙ MÖÔØI MOÄT

BAÛY TRAÊM VÒ ÑAÏI HOÄI KEÁT TAÄP, PHAÙP TAÏNG

Sau khi Phaät Nieát-baøn (khoaûng moät traêm naêm), caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo ôû Taêng-giaø-lam Sa-ñoâi, taïi Tyø-xaù-ly, theo xin caùc ñaøn-vieät, noùi nhöõng lôøi bi ai nhö sau: “Naøy Laõo tröôïng! Khi Ñöùc Theá Toân coøn taïi theá, chuùng toâi ñöôïc cuùng döôøng böõa aên tröôùc, böõa aên sau vaø caùc y phuïc, nay Theá Toân ñaõ Nieát-baøn, chuùng toâi trôû thaønh coâ ñoäc, ñaâu coù ai cho thöù gì. Caùc vò neân boá thí taøi vaät cho Taêng”. Luùc aáy, coù ngöôøi cho moät ñoàng, hai ñoàng, cho ñeán möôøi ñoàng. Theá roài, hoï ñöïng soá tieàn aáy vaøo trong caùi thau, ñeán ngaøy Boá-taùt, hoï duøng caùi cheùn nhoû ñong soá tieàn aáy phaân chia cho töøng ngöôøi theo thöù töï. Luùc aáy, vò Tyø-kheo trì luaät laø Da-xaù ñöôïc chia ñaàu tieân, lieàn hoûi: - Ñaây laø nhöõng thöù gì vaäy? - Ñoù laø soá tieàn ñeå mua thuoác men ñöôïc phaân chia theo thöù töï. - Ñi qua ñi. - Vì sao baûo ñi qua? Tröôûng laõo ñònh cuùng döôøng cho Taêng sao? - Ñoù laø nhöõng vaät baát tònh. - Thaày ñaõ huûy baùng Taêng, noùi laø vaät baát tònh, theá thì phaûi laøm Yeát- ma cöû toäi. Ñoaïn, chö Taêng laøm Yeát-ma cöû toäi Da-xaù. Theá roài, Da-xaù beøn ñi ñeán choã Toân giaû Ñaø-ta-baø-la ñang ôû nöôùc Ma-thaâu-la, noùi vôùi Toân giaû nhö sau:

- Thöa Tröôûng laõo, toâi bò Taêng cöû toäi baét thi haønh phaùp tuøy thuaän. - Thaày vì côù gì maø bò cöû toäi? - Thöa Tröôûng laõo, söï vieäc xaûy ra nhö vaäy, nhö vaäy. - Thaày khoâng coù toäi gì maø bò cöû toäi. Vaäy, toâi seõ san seû phaùp thöïc, vò thöïc cuøng vôùi thaày. Da-xaù nghe daïy nhö theá, lieàn thöa vôùi chuùng Taêng: - Thöa caùc Tröôûng laõo, chuùng ta phaûi keát taäp laïi Taïng luaät, ñöøng ñeå phaùp Phaät bò suy ñoài. - Thaày ñònh keát taäp taïi ñaâu? - Haõy trôû laïi nôi ñaõ xaûy ra söï vieäc maø keát taäp. Baáy giôø, chö Taêng taïi nöôùc Ma-thaâu-la keát hôïp vôùi chö Taêng

thaønh Xaù-veä goàm coù baûy traêm ngöôøi, taäp trung veà moät nôi. Trong soá ñoù, coù ngöôøi trì moät boä Luaät, coù ngöôøi trì hai boä Luaät, laïi coù ngöôøi tröïc tieáp thoï laõnh töø Theá Toân, coù ngöôøi thoï laõnh töø haøng Thanh vaên. Theá laø, khi aáy, taïi Taêng-giaø-lam Sa-ñoâi, thaønh Tyø-xaù-ly, caùc giöôøng neäm ñeàu ñöôïc chuaån bò töôm taát ñeå baûy traêm vò Taêng môû ñaïi hoäi. Trong soá naøy, coù ngöôøi laø phaøm phu, coù ngöôøi ñang hoïc, coù ngöôøi voâ hoïc, coù vò chöùng ba minh, saùu thoâng ñöôïc töï taïi voâ ngaïi. Luùc naøy, caùc vò Ñaïi Ca-dieáp-ñaït-ñaàu-loä, Öu-ba-ñaït-ñaàu-loä, Toân giaû A-nan-ñeàu ñaõ nhaäp Nieát-baøn caû. Luùc naøy, vò Thöôïng toïa cuûa chuùng Taêng laø Toân giaû Du-thaâu-ñaø caát tieáng hoûi: “Ai neân keát taäp Luaät taïng?”. Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Toân giaû Ñaø-ta-baø-la neân keát taäp”. Ñaø-ta-baø-la thöa: “Thöa caùc Tröôûng laõo, coøn coù caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc, neân môøi caùc vò aáy keát taäp”. Caùc Tyø-kheo noùi: “Tuy coù caùc Thöôïng toïa khaùc, nhöng Ñöùc Theá Toân ñaõ tuyeân boá raèng Hoøa thöôïng boån sö cuûa Tröôûng laõo ñaõ thaønh töïu möôøi boán phaùp, trì luaät ñeä nhaát, maø Tröôûng laõo töøng thoï giaùo tröïc tieáp, vaäy neân keát taäp”. Ñaø-ta-baø-la noùi: “Neáu baûo toâi keát taäp, thì nhöõng gì nhö phaùp xin tuøy hyû, nhöõng gì khoâng nhö phaùp xin ngaên laïi, nhöõng gì khoâng töông öng cuõng xin ngaên laïi, ñöøng vì toân troïng toâi maø ñeå yeân. Noùi chung, nhöõng gì ñuùng nghóa, khoâng ñuùng nghóa ñeàu xin chæ baûo cho bieát”. Moïi ngöôøi ñeàu ñaùp: “Vaâng”. Baáy giôø, Toân giaû Ñaø-ta-baø-la suy nghó: “Nay ta keát taäp Luaät Taïng nhö theá naøo ñaây? Coù naêm phaùp thanh tònh, nhöõng gì nhö Phaùp, nhö Luaät thì Taêng seõ tuøy hyû, nhöõng gì khoâng nhö Phaùp, nhö Luaät thì Taêng seõ ngaên caûn. Naêm phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø: Moät laø cheá haïn tònh, cho ñeán phong tuïc tònh”. Theá roài, thaày noùi vôùi chuùng Taêng:

- Thöa caùc Tröôûng laõo, ñaây laø thöù töï cuûa chín phaùp: Töø boán Ba-la- di cho ñeán phaùp, tuøy thuoäc phaùp, toâi ñaõ ñöôïc nghe töø Hoøa thöôïng raèng Ñöùc Theá Toân taïi moã xöù, moã xöù, vì Tyø-kheo Moã giaùp, Moã giaùp maø cheá giôùi naøy, thöa coù phaûi vaäy khoâng? - Ñuùng nhö vaäy, nhö vaäy. - Thöa caùc Tröôûng laõo, veà naêm vieäc thuoäc giôùi luaät nhö treân ñaõ ñeà caäp, trong ñoù noùi raèng ai caàn baùt thì tìm baùt, caàn y thì tìm y, caàn thuoác thì tìm thuoác, coøn ai khoâng coù phöông tieän thì ñöôïc xin vaøng baïc vaø tieàn maët. Nhö vaäy ñoù, mong caùc Tröôûng laõo haõy tuøy thuaän hoïc taäp. Ñoù goïi laø trình baøy toùm löôïc veà vieäc baûy traêm ngöôøi keát taäp Luaät taïng. ----------

GIÔÙI LUAÄT Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích beân caây Ni-caâu-luaät thuoäc thaønh Ca-duy-la-veä; luùc aáy coù hai Tyø-kheo ni, ngöôøi thöù nhaát teân Nan-ñaø, ngöôøi thöù hai teân Uaát-ña-la, theo Phaät xin saùu thaùng giaùo giôùi nhö sau: “Laønh thay Theá Toân, xin Theá Toân haõy noùi sô löôïc veà Giôùi luaät ñeå chuùng con ñöôïc roõ”. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo ni: “Naøy caùc Tyø-kheo ni, tham duïc, khoâng hieåu nhaân duyeân, cuøng nhau taäp theo thoùi quen, luaän baøn veà vieäc theá tuïc, laøm taêng tröôûng thoï aám, ña duïc, khoâng bieát döøng laïi, laøm taêng tröôûng tham duïc, saân haän, ngu si, tranh tuïng khoâng hoøa hôïp, chaúng tòch tònh, chaúng tænh giaùc, chaúng coù Nieát-baøn. Caùc ngöôi

phaûi bieát raèng ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi ta daïy. Traùi laïi, caùc ngöôi phaûi bieát raèng khoâng ham muoán, hieåu roõ nhaân duyeân, khoâng taäp theo thoùi quen, khoâng baøn luaän vieäc theá tuïc, khoâng laøm taêng tröôûng thoï aám, ít muoán, bieát ñuû, khoâng tham duïc, saân haän vaø ngu si, lìa xa vieäc tranh tuïng, soáng hoøa hôïp, tòch tònh, tænh giaùc, seõ ñaït Nieát-baøn. Caùc ngöôi phaûi bieát raèng, ñoù laø phaùp, laø Luaät, laø ñieàu ta daïy. Vaø ñaây chính laø noùi toùm taét veà Giôùi Luaät. Keä toùm taét: "Duøng dao trò, bình töôùi, Caïo toùc vaø dao caïo. Hoøa hôïp, khoâng hoøa hôïp, Naêm traêm vaø baûy traêm. Noùi toùm taét Giôùi Luaät, Keát thuùc phaàn thöù möôøi".

HUÛY BAÙNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo huûy baùng caùc Tyø-kheo khaùc veà thaønh phaàn chuûng loaïi. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc aùc. Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp huûy baùng ngöôøi khaùc. Huûy baùng: Bao goàm caùc phöông dieän: nghieäp, ñòa vò, doøng hoï, töôùng maïo, beänh, toäi loãi, maéng moû, kieát söû. Nghieäp: Goàm coù: noùi, töï bieän hoä, coù ngöôøi. Noùi: Chaúng haïn noùi: "Naøy Tröôûng laõo, trong ñaây coù keû Chieân- ñaø-la, thôï ñan gioû, thôï laøm da, thôï goám, cho ñeán cai nguïc, keû haøng thòt v.v...". Ñoù goïi laø noùi. Töï bieän hoä: Chaúng haïn noùi: "Thöa Tröôûng laõo, toâi khoâng phaûi laø Chieân-ñaø-la, cho ñeán khoâng phaûi laø cai nguïc, laø keû haøng thòt v.v...". Ñoù goïi laø töï bieän hoä. Coù ngöôøi: Nhö trong ñaây coù ngöôøi laø Chieân-ñaø-la, cho ñeán keû cai nguïc v.v... Ñoù goïi laø coù ngöôøi. Caùc vaán ñeà khaùc nhö ñòa vò, doøng hoï, töôùng maïo, beänh, toäi loãi, kieát söû cuõng nhö theá. Neáu ai ñem caùc vaán ñeà treân ra huûy baùng ngöôøi khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø huûy baùng. ----------

KYÕ NHAÏC Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi ñeán tuï ñieåm ca nhaïc sôùm nhaát ñeå xem, nhö laø Tyø-kheo ñeán choã ngoài thieàn. Caùc nhaïc coâng tuï hoïp xong beøn hoøa nhaïc. Trong luùc moïi ngöôøi ñeàu vui veû, cöôøi noùi, thì caùc Tyø-kheo ngoài im laëng. Ñeán khi hoï döùt cöôøi, caùc Tyø-kheo beøn voã tay cöôøi aàm leân. Moïi ngöôøi lieàn tranh nhau nhìn xem. Do theá, caùc nhaïc coâng khoâng thu ñöôïc tieàn, lieàn noåi xuøng, noùi: "Caùc Tyø-kheo naøy caø chôùn, laøm cho chuùng ta khoâng thu ñöôïc tieàn baïc gì caû. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo maø nhö theá!". Caùc Tyø-kheo nghe nhö vaäy, lieàn ñem vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng?

- Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Ñoù laø vieäc xaáu. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo ñi xem nhaïc coâng hoøa nhaïc. Nhaïc coâng: Chaúng haïn nhöõng ngöôøi ñaùnh troáng, ca muùa, ñaùnh ñaøn Tyø-baø, ñaùnh xaäp xoõa, ñaïi khaùi chôi caùc loaïi nhaïc cuï nhö theá, thaäm chí duø chæ boán ngöôøi hoïp laïi

vui chôi, Ta cuõng khoâng cho pheùp ñeán xem. Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm laøng, thaønh phoá maø gaëp Thieân töôïng xuaát hieän, hay vua xuaát hieän, coù caùc nhaïc coâng troåi caùc thöù nhaïc, mình ñi qua ñöôøng nhìn thaáy thì khoâng coù toäi. Nhöng neáu taïo phöông tieän ñeå xem thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu vaøo caùc ngaøy ñaïi hoäi sinh nhaät cuûa Phaät, ngaøy kyû nieäm Phaät thaønh ñaïo, kyû nieäm ngaøy chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, coù söû duïng caùc nhaïc phaåm ñeå cuùng döôøng Ñöùc Phaät, roài ñaøn-vieät noùi: "Xin caùc Toân giaû haõy hoøa mình vôùi chuùng con ñeå cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân", thì khi aáy, ñöôïc hoøa mình chung vui vôùi hoï. Nhöng neáu taïi nôi ñaïi hoäi coù troåi caùc nhaïc phaåm maø mình sinh taâm nhieãm vöôùng, thì neân ñöùng daäy boû ñi. Ñoù goïi laø kyõ nhaïc. ----------

HÖÔNG HOA Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông-xaù, luùc aáy nhaèm ngaøy leã hoäi, Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø thuoäc nhoùm saùu Tyø-kheo duøng höông thôm thoa vaøo mình, mang caùc voøng hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, coù ngöôøi coøn mang caû voøng hoa coû maø ñi, neân bò ngöôøi ñôøi cheâ cöôøi: "Vì sao Sa-moân Thích töû maø mang nhöõng voøng hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, gioáng nhö vöông töû, ñaïi thaàn? Thaäm chí coù ngöôøi coøn mang caû voøng hoa coû gioáng nhö keû toâi ñoøi hai tieän. Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo haïnh gì". Caùc Tyø-kheo nghe theá, lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät baûo ñi goïi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán. Khi hoï tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp thoa höông, mang voøng hoa. Höông: Nhö loaïi höông chieân-ñaøn traàm thuûy, vaø caùc loaïi höông töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc duøng. Nhöng neáu maéc beänh nhieät, maø thaày thuoác baûo: "Caàn phaûi duøng höông chieân ñaøn ñeå thoa" thì khi aáy ñöôïc duøng ñeå thoa. Nhöng tröôùc khi thoa, phaûi cuùng döôøng thaùp Phaät roài môùi ñem thoa vaøo mình. Khi thoa vaøo mình khoâng ñöôïc ôû trong chuùng

maø phaûi ôû taïi choã vaéng veû. Ñeán khi laønh beänh, phaûi taém röûa thaân theå saïch seõ roài môùi vaøo trong chuùng. Hoa: Nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, hoa Tu-ma-ñaàu, taát caû caùc loaïi hoa nhö theá khoâng neân mang. Neáu Tyø-kheo bò beänh ñau maét, ñau ñaàu, roài thaày thuoác baûo phaûi mang voøng hoa treân ñaàu beänh môùi laønh, thì ñöôïc pheùp mang. Nhöng khi muoán mang thì neân ñem cuùng thaùp Phaät tröôùc roài môùi mang. Khi ñaõ mang thì khoâng ñöôïc tôùi choã ñoâng ngöôøi maø phaûi ôû choã thanh vaéng, vaø khi beänh laønh thì phaûi boû. Neáu thoa höông maø khoâng mang hoa thì phaïm moät toäi Vieät tyø-ni. Neáu mang hoa maø khoâng thoa höông thì phaïm moät toäi Vieät-tyø-ni. Neáu duøng caû hai thì phaïm hai toäi. Neáu caû hai ñeàu khoâng duøng thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø thoa höông, mang hoa. ----------

SOI GÖÔNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn, coù ñaøn-vieät ñeán cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Khi ñaùnh kieàn chuøy thì Nan- ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñang soi göông, hoài laâu khoâng ñeán, neân bò

ñaøn-vieät cheâ traùch: “Ta boû caû vieäc nhaø, ñeán ñaây cuùng döôøng trai phaïn cho Taêng, maø ñeán giôø aên, caùc Tyø-kheo khoâng chòu taäp hoïp”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp soi göông. Göông chæ cho caùc loaïi nhö daàu, nöôùc, kính; khoâng ñöôïc vì thích ñeïp maø ñeán soi maët vaøo caùc thöù ñoù. Neáu vöøa bôùt beänh, ñeán göông soi maët xem beänh ñaõ bôùt hay chöa, hoaëc vöøa môùi caïo ñaàu ñeán soi xem coù saïch hay khoâng saïch, hoaëc ñaàu maët bò gheû goùc, ñeán soi xem, thì khoâng coù toäi. Neáu vì thích ñeïp maø soi göông thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø soi göông.

GAÙNH VAÙC Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng-daõ, baáy giôø, thaày Tyø-kheo doanh söï gaùnh vaùc gaïch ngoùi, ñaát caùt, bò ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû noâ boäc, ngöôøi laøm coâng, gaùnh vaùc ñaát caùt? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá!”. Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo doanh söï ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp gaùnh vaùc. Gaùnh vaùc: Nhö gaùnh vaùc caùc thöù gioû daây, loàng. Neáu vaùc ñoøn gaùnh maø khoâng coù gioû thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu vaùc gioû, khoâng coù ñoøn gaùnh thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm hoái. Neáu gaùnh vaùc caû hai thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taïi Tinh xaù, Thieàn vieän coù ñaù, tre, goã naëng thì ñöôïc gaùnh vaùc. Neáu ñöôïc taêng phaân coâng laøm coâng vieäc phaûi duøng bình, lu laáy nöôùc, thì ñöôïc duøng daây buoäc laïi roài gaùnh. Neáu gaùnh tuùi xaùch y ôû ñaøng tröôùc, ñaøng sau, hay gaùnh tuùi ñöïng baùt ôû ñaøng tröôùc ñaøng sau, ñeàu phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu tuùi y daøi loøng thoøng neân phaûi cuoän leân vai roài ñaët baùt leân treân thì khoâng coù toäi, Ñoù goïi laø gaùnh vaùc. ----------

XAÊN QUAÀN AÙO Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù Khoaùng daõ, luùc aáy thaày Tyø-kheo doanh söï xaên y aùo ñeå chuyeân chôû gaïch ñaù, ñaát caùt, bò ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu: “Vì sao Sa-moân Thích töû maø gioáng nhö keû noâ boäc ngöôøi ta, xaên aùo ñeå laøm vieäc? Ñaây laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, coù ñaïo naøo nhö theá?”. Caùc Tyø-kheo nghe theá, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi Tyø-kheo doanh söï ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp xaên y aùo. Xaên: Nghóa laø xaên moät beân, hai beân, ñeàu khoâng ñöôïc pheùp. Neáu

nhoài ñaát ñeå ñoå treân maùi nhaø hoaëc toâ töôøng thì ñöôïc xaên noäi y. Ñoù goïi laø xaên quaàn aùo. ----------

LEO CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñeán xöù Uaát-ñôn-vieät khaát thöïc. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo suy nghó: “Khi Theá Toân trôû veà chaéc chaén seõ duøng thaàn tuùc maø ñi”. Theá neân, coù ngöôøi leo leân caây, ngöôøi leo leân töôøng ñeå troâng ngoùng Theá Toân. Theá Toân bieát taâm nieäm caùc Tyø-kheo nhö vaäy neân aån thaân, trôû veà ngoài an oån trong phoøng. Roài Phaät hoûi: “Caùc Tyø-kheo ñi ñaâu caû?”. Moät Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp leo caây”. Caây: Neáu caây cao ngang ñaàu ngöôøi thì khoâng ñöôïc leo. Neáu laøm leã kyû nieäm caây Boà-ñeà maø moät chaân treøo leân caây, moät chaân treøo leân töôøng, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Neáu caû hai chaân ñeàu leo leân caây thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Neáu caû hai chaân ñeàu leo leân töôøng thì khoâng coù toäi. Tröôøng hôïp leo leân thang cuõng nhö theá. Neáu ñang ñi bò laïc ñöôøng khoâng roõ phöông höôùng, phaûi leo leân caây nhìn phöông höôùng thì khoâng coù toäi. Neáu bò coïp, soùi, sö töû v.v... caùc loaïi töông töï nhö theá uy hieáp, thì ñöôïc treøo leân caây, khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø leo caây. ----------

NHOÙM LÖÛA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, ñeán giôø khaát thöïc, Theá Toân khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc. Sau khi khaát thöïc trôû veà, Theá Toân thu doïn giöôøng neäm, khoâng noùi vôùi thò giaû vaø Tyø-kheo taêng, Ngaøi ñi ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, vaøo röøng Ba-lôïi-da-baø-la, an truù döôùi caây Hieàn thieän, nhaän söï cuùng döôøng cuûa con voi chuùa trong ba thaùng. Ñoaïn noùi veà vieäc trôøi laïnh, tuyeát rôi luùc phi thôøi, caùc Tyø-kheo nhoùm löûa ñeå söôûi, bò ngöôøi ñôøi dò nghò: “Sa-moân Cuø-Ñaøm duøng voâ löôïng phöông tieän khieån traùch söï saùt sinh, khen ngôïi khoâng saùt sinh, theá maø giôø ñaây, Tyø-kheo ñoát löûa laøm chaùy ñaát, haïi ñeán goác caây”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp nhoùm löûa”. Löûa goàm coù

caùc thöù nhö: löûa cuûi, löûa coû, löûa phaân boø, löûa traáu, löûa daêm baøo. Khoâng ñöôïc ñoát choã ñaát chöa bò chaùy. Neáu ñeán phieân mình coi soùc nhaø söôûi, hoaëc ñeán phieân tröïc nguyeät, phieân hun baùt, thì neân sai tònh nhaân nhoùm löûa tröôùc, roài mình môùi chuïm löûa thì khoâng coù toäi. Khi caàm ñuoác ñi, muoán duïi taét ñuoác, thì khoâng ñöôïc duïi ôû choã ñaát soáng maø neân duïi treân ñoáng tro, hoaëc treân ngoùi gaïch. Neáu taøn ñuoác rôi xuoáng ñaát, roài mình ñaäp cho taét, thì khoâng coù toäi. Neáu nhoùm löûa ôû choã ñaát chöa bò chaùy thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø nhoùm löûa. ----------

CHEÙN ÑOÀNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, baáy giôø, cö só Uaát-kieät môû cuoäc ñaïi thí, boá thí naêm traêm con voi, naêm traêm con ngöïa, naêm traêm con boø, naêm traêm con traâu, naêm traêm tyø nöõ, naêm traêm noâ boäc, trong caùc thöù boá thí coù caû cheùn ñoàng. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, lieàn ñeán hoûi Theá Toân ñoù laø vaät thanh tònh (hôïp phaùp), hay khoâng thanh tònh, neân nhaän hay khoâng neân nhaän. Phaät daïy: “Taát caû cheùn ñoàng Ta ñeàu khoâng cho

pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät cuùng döôøng Taêng vaät thanh tònh thì neân chuù nguyeän roài môùi nhaän. Neáu ai caát rieâng cheùn ñoàng thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, nhöng ñöôïc ñem noù cho tònh nhaân, roài möôïn söû duïng thì khoâng coù toäi". Ñoù goïi laø cheùn ñoàng. ----------

CHUYEÅN HÖÔÙNG VAÄT CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñöôïc chö Thieân, ngöôøi ñôøi coù loøng tin toân troïng, ñem caùc thöïc phaåm ñeán cuùng döôøng Phaät, Tyø-kheo Taêng, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi-muïc-lieân vaø caùc Tyø-kheo khaùc. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo saùng sôùm ra ñöùng tröôùc coång Tinh xaù, thaáy ngöôøi ta mang thöùc aên ñeán, lieàn hoûi: - Thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai vaäy? - Cuùng döôøng cho Theá Toân. - Theá Toân neân cuùng döôøng. Theá coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho chuùng Taêng. - Chuùng Taêng neân cuùng döôøng. Theá coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Ñaïi-muïc-lieân.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 722

- Nhöõng ngöôøi naøy neân cuùng döôøng. Coøn thöùc aên naøy cuùng döôøng cho ai? - Cuùng döôøng cho Tyø-kheo Moã giaùp. - Moã giaùp giaø beänh, khoâng theå aên ñöôïc, chæ phí ñoà cuùng döôøng cuûa ngöôi thoâi; neân cuùng döôøng cho ta, ta seõ chuù nguyeän cho ngöôi ñeå ngöôi ñöôïc coâng ñöùc cuùng döôøng. Khi aáy, ngöôøi kia vì coù nieàm tin lieàn cuùng döôøng. Theá nhöng, gaëp keû coù trí khoâng chòu cuùng, maø noùi: "Vì sao ta laïi cuùng döôøng cho keû khoâng bieát hoå theïn naøy?". Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán Phaät hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Ñoù laø vieäc aùc. Vì sao caùc oâng bieát phaåm vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc maø baûo hoï cuùng döôøng cho mình? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp khi bieát vaät thí chuû ñònh cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc maø baûo cuùng cho mình. Vaät: Goàm coù taùm thöù: thöùc aên ñuùng giôø, cho ñeán caùc vaät hôïp leä khoâng hôïp leä, nhö treân ñaõ noùi roõ. Neáu ngöôøi ta hoûi: "Thöa Toân giaû, con muoán cuùng döôøng, vaäy neân cuùng döôøng nôi naøo?", thì neân ñaùp: "Cuùng döôøng cho chuùng Taêng". Neáu thí chuû hoûi: "Nôi naøo coù chö Taêng trì giôùi?", thì neân noùi: "Khoâng coù chuùng Taêng naøo laïi phaïm giôùi; ngöôi chæ lo vieäc cuùng döôøng maø thoâi". Neáu thí chuû hoûi: "Nôi naøo coù Tyø-kheo thöôøng ôû yeân moät choã tu taäp haïnh nghieäp, ñeå vaät cuùng döôøng coøn maõi taïi ñoù con ñöôïc thaáy luoân?", thì khi aáy haõy noùi: "Neân cuùng döôøng cho Tyø-kheo Moã giaùp". Neáu bieát vaät ñoù thí chuû ñònh cuùng cho Taêng maø baûo hoï cuùng cho mình, thì phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï-ñeà. Neáu bieát vaät ñoù hoï ñònh cuùng cho Taêng, maø baûo hoï cuùng cho ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Neáu bieát vaät ñoù hoï ñònh cuùng cho nhoùm ngöôøi naøy maø baûo hoï cuùng cho nhoùm ngöôøi khaùc, hoaëc bieát hoï ñònh cuùng cho moät ngöôøi naøy maø baûo hoï cuùng cho moät ngöôøi khaùc, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Cuoái cuøng, neáu bieát vaät ñoù hoï boá thí cho suùc sinh naøy maø baûo hoï boá thí cho suùc sinh khaùc thì phaïm toäi Vieät tyø-ni taâm hoái. Ñoù goïi

laø chuyeån höôùng vaät cuùng döôøng. Keä toùm taét:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 723

“Huûy baùng, xem taáu nhaïc,
Mang voøng hoa, soi göông.
Gaùnh vaùc, xaên aùo quaàn,
Treøo caây, töï nhoùm löûa.
Cheùn ñoàng, chuyeån höôùng vaät,
Heát phaàn thöù möôøi moät”.

CHUÙNG SINH Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, baáy giôø, cö só Uaát Kieät môû hoäi ñaïi thí naêm traêm con voi, cho ñeán naêm traêm noâ tyø. Caùc Tyø-kheo taâm sinh nghi, ñi ñeán hoûi Phaät xem thanh tònh hay khoâng thanh tònh, neân nhaän hay khoâng neân nhaän. Phaät daïy: “Taát caû chuùng sinh ñeàu khoâng cho pheùp nhaän”. Chuùng sinh nhö: Voi, ngöïa, boø, traâu, löøa, deâ, chöông, nai, heo, noâ tyø vaø taát caû chuùng sinh khaùc ñeàu khoâng neân nhaän. Neáu ngöôøi ta noùi: “Con cuùng tyø nöõ naøy cho chuùng Taêng”, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng ngöôøi ñaøn baø laøm vöôøn naøy”, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng teân noâ boäc naøy”, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cuùng cho chuùng Taêng ngöôøi giuùp vieäc naøy”, thì khoâng neân nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cung caáp cho Taêng nam tònh nhaân naøy”, thì ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï ñem moät tyø nöõ cho moät Tyø-kheo, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho moät ngöôøi noâ boäc, moät ngöôøi giuùp vieäc, moät ngöôøi laøm vöôøn ñeàu khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï cho tònh nhaân ñeå giuùp vieäc cho chö Taêng thì ñöôïc nhaän. Neáu hoï cho noâ boäc cho Ni chuùng thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï cho ngöôøi laøm vöôøn cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho tyø nöõ cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï noùi: “Con cung caáp cho Ni chuùng nöõ tònh nhaân naøy”, thì ñöôïc pheùp nhaän. Neáu hoï cho rieâng moät Tyø-kheo-ni moät ngöôøi noâ boäc, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï cho ngöôøi laøm vöôøn cuõng khoâng ñöôïc pheùp nhaän.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 724

Neáu hoï cho nöõ tònh nhaân ñeå giuùp vieäc cho Taêng, thì ñöôïc pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät toå chöùc leã Ñaûn sinh cuûa Phaät, leã Phaät thaønh ñaïo, leã kyû nieäm Chuyeån phaùp luaân, leã kyû nieäm La-haàu-la, leã kyû nieäm A-nan hay ñaïi hoäi naêm naêm moät laàn, roài ñaøn-vieät coù loøng tin hoan hyû trang söùc voi, ngöïa ñem cuùng döôøng cho chuùng Taêng, thì khoâng ñöôïc pheùp nhaän. Neáu ñaøn-vieät ñem chim oanh vuõ, chim coâng, gaø, deâ, chöông, nai ñeán cuùng döôøng, thì khoâng ñöôïc nhaän. Neáu hoï noùi: “Thaày khoâng nhaän thì con seõ gieát noù”, thì neân baûo: “OÂng neân töï tay thaû noù ñi”. Khi hoï thaû roài, thì neân cung caáp thöùc aên, nöôùc uoáng, giöõ gìn, ñöøng ñeå chuùng bò thöông toån. Khoâng ñöôïc caét loâng caùnh roài nhoát noù trong loàng. Neáu noù coù theå bay, ñi töï nuoâi

soáng ñöôïc, thì neân thaû noù ñi, khoâng neân nhoát laïi. Neáu nhaän chuùng sinh thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø chuùng sinh. ----------

CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, coù ñaøn-vieät troàng xoaøi trong vöôøn cuûa chö Taêng, roài moät Tyø-kheo chaët caây aáy ñeå laøm phoøng cho moät cö só. Khi laøm phoøng xong, hoï toå chöùc boá thí giöôøng neäm, môøi chö Taêng ñeán cuùng döôøng. Luùc aáy, ngöôøi ñaøn-vieät troàng xoaøi tröôùc kia cuõng coù maët nôi ñaây. OÂng ta thaáy theá, lieàn hoûi Tyø-kheo ñoán caây: - Thöa Toân giaû, ñaây laø phoøng cuûa ai theá? - Ñaây laø phoøng cuûa cö só Moã giaùp. - Thöa Toân giaû, vì sao laïi laáy caây cuûa con troàng ñem laøm phoøng cho ngöôøi khaùc? Phoøng naøy phaûi laø phoøng cuûa con. Do theá, loøng oâng khoâng vui, lieàn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ñöùng qua moät beân, ñem söï vieäc treân trình baøy laïi ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät beøn thuyeát phaùp daïy baûo, khieán oâng ñöôïc lôïi ích, hoan hyû, beøn ñaûnh leã chaân Phaät roài ra ñi trong nieàm haân hoan. Ñoaïn, Phaät baûo goïi Tyø-kheo kia ñeán. Khi thaày tôùi roài, Phaät lieàn hoûi: - Naøy Tyø-kheo, oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Vì sao oâng ñoán caây coù hoa traùi ñeå laøm phoøng? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp chaët caây coù hoa traùi. Caây coù hoa traùi nhö caùc loaïi: caây xoaøi, caây daâm buït, caây tyø-la, caây ca-tyø-ñaø, caây phaû-na-ta, caây döøa, caây voâ öu, caây chieâm baø, caây chæ-taùt-la, caây a-ñeà-muïc-ña, ñaïi loaïi taát caû caùc

caây coù hoa quaû töông töï nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc chaët ñeå laøm phoøng. Neáu caây giaø, khoâng coù hoa traùi thì neân noùi vôùi ñaøn-vieät: “Naøy laõo tröôïng, caây naøy ñaõ giaø roài, neân duøng laøm phoøng cho Taêng ôû seõ ñöôïc phöôùc ñöùc”. Neáu chuû nhaân ñoàng yù thì ñöôïc laáy. Neáu hoï khoâng ñoàng yù thì khoâng ñöôïc laáy. Neáu caàn duøng caây maø laøm phöông haïi ñeán ñaát, thì neân baûo tònh nhaân laáy xöông caù traùm xuoáng, hoaëc duøng nöôùc tro röôùi xuoáng. Neáu caây ñaõ cheát thì neân noùi vôùi ñaøn-vieät: “Caây naøy ñaõ khoâ roài, toâi caàn duøng ñeán noù”. Neáu hoï ñoàng yù thì ñöôïc pheùp laáy duøng. Neáu Tyø-kheo chaët caây coù hoa traùi thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø caây. ----------

VAÁN ÑEÀ ÑOÁT CUÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tinh xaù ôû ven thoân, roài moät Tyø-kheo khaùch ñeán ñoù chaët cuûi. Cöïu Tyø-kheo thaáy theá, noùi: “Vì sao thaày chaët phaù caây coái maø chuùng toâi ñaõ troàng moät caùch khoù nhoïc? Thaày laø khaùch, khi ñeán ñaây chæ neân tìm choã boùng raâm maùt meû maø ngoài; thaày ñaõ khoâng bieát thöông tieác giöõ gìn maø coøn chaët phaù böøa baõi, khoâng bieát noãi khoå cuûa toâi, ngaøy mai haõy ñi ñi”. Noùi theá roài, thaày ñi khaát thöïc. Sau khi thaày ñi roài, Tyø-kheo khaùch beøn chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát moät ñoáng tröôùc phoøng roài ñoát. Cöïu Tyø-kheo sau khi khaát thöïc trôû veà, thaáy theá lieàn noùi: “Vì sao thaày chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát ñoáng roài ñoát?”. Khaùch Tyø-kheo noùi: “Vì sao thaày töï laáy cuûi ñoát ñöôïc

maø laïi ngaên caûn toâi?". Hai Tyø-kheo tranh caõi nhau nhö theá. Ñoaïn, hoï daãn nhau ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu, ñaûnh leã chaân Phaät, roài trình baøy ñaày ñuû söï vieäc treân. Phaät lieàn noùi vôùi hai Tyø-kheo: "Caùc oâng khoâng neân töï cho pheùp mình laáy maø ngaên caûn ngöôøi khaùc, ñoàng thôøi cuõng khoâng ñöôïc chaët caû cuûi khoâ, cuûi töôi chaát ñoáng tröôùc phoøng roài ñoát maø phaûi bieát giöõ gìn chung. Pheùp ñoát cuûi phaûi coù chuaån möïc: chöøng aáy ñeå ñoát trong phoøng söôûi, chöøng aáy ñeå chuïm döôùi beáp, chöøng aáy ñeå duøng trong phoøng taém, chöøng aáy ñeå duøng trong phoøng rieâng, phaûi chia ra coù chöøng möïc, khoâng ñöôïc laáy quaù möùc. Neáu khoâng phaân chia tröôùc thì ñoát nhieàu khoâng coù toäi. Ta khoâng cho pheùp chaët caây öôùt maø phaûi chaët caây khoâ. Khoâng ñöôïc ñoán nhöõng caây troâng ñeïp maét ôû xung quanh taêng vieän. Coøn nhöõng caây trong röøng nuùi khoâng coù ngöôøi giöõ gìn thì chaët khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø vaán ñeà ñoát cuûi. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 726

VAÁN ÑEÀ HOA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo khaùch ñeán moät Taêng-giaø-lam ôû beân thoân haùi hoa. Cöïu Tyø-kheo noùi: "Vì sao thaày haùi hoa? Toâi ñaõ nhoïc nhaèn troàng noù, roài chaêm soùc töôùi boùn. Thaày laø khaùch tôùi ñaây chæ caàn tìm boùng maùt maø ngoài, khoâng neân tuøy tieän beû phaù laøm theo yù mình, roài ngaøy mai ra ñi khoâng hieåu ñeán noåi khoå cuûa toâi". Cöïu Tyø-kheo noùi nhö vaäy roài ñi khaát thöïc. Sau khi thaày ñi, khaùch Tyø-kheo beøn beû nhöõng caønh ñaõ ra hoa vaø nhöõng caønh chöa ra hoa moät caùch böøa baõi, roài ñem chaát thaønh ñoáng tröôùc phoøng. Khi khaát thöïc trôû veà, cöïu Tyø-kheo thaáy ñoáng hoa lieàn noùi: "Vì sao thaày beû hoa?". Tyø-kheo khaùch hoûi laïi: "Vì sao thaày coù theå beû ñöôïc maø laïi ngaên caûn toâi?". Hai ngöôøi caõi nhau xong roài cuøng nhau ñi ñeán choã Phaät baïch ñaày ñuû söï vieäc treân. Phaät lieàn noùi vôùi cöïu Tyø-kheo: "OÂng khoâng neân töï beû hoa maø laïi ngaên caûn ngöôøi khaùc, maø caàn phaûi thöông tieác giöõ gìn. Coøn khaùch Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc tuøy tieän beû caû nhöõng caønh ñaõ ra hoa vaø nhöõng caønh chöa ra hoa roài ñem chaát ñoáng tröôùc phoøng. Ngöôøi naøo hoäi ñuû naêm ñieàu kieän sau ñaây thì neân cöû hoï chia hoa. Naêm ñieàu ñoù laø: khoâng thieân vò, khoâng giaän giöõ, khoâng ngu si, khoâng sôï haõi vaø bieát ai ñaõ ñöôïc hoa roài, ai chöa ñöôïc. Ñoù goïi laø naêm ñieàu kieän. Ñoaïn, ngöôøi laøm Yeát-ma neân noùi nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe! Tyø-kheo Moã giaùp thaønh töïu naêm phaùp, neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cöû Tyø-kheo Moã giaùp laøm ngöôøi chia hoa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch xong, laøm moät laàn Yeát-ma, cho ñeán "Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Vieäc naøy cöù nhö theá maø thi haønh". Vò Tyø-kheo nhaän phaùp Yeát-ma roài neân baûo tònh nhaân chaêm soùc hoa. Neáu hoa nhoû thì neân duøng cheùn ñong ñeå chia, hoaëc duøng tay öôùc löôïng ñeå chia. Neáu caùc loaïi hoa lôùn nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Chieâm-baëc, hoa Baùt-ñaàu-ma, hoa Phaân-ñaø-lôïi thì neân ñeám maø chia. Neáu phaàn hoa cuûa Phaät thì neân daâng leân Phaät. Neáu hoa cuûa Taêng thì tuøy yù cuùng döôøng, hoaëc trao ñoåi nhau. Neáu hoa quaù nhieàu thì neân ñöa cho cöûa haøng baùn hoa

vaø baûo hoï: “Moãi ngaøy baø phaûi ñöa cho toâi chöøng aáy voøng hoa, soá coøn laïi baø haõy traû cho toâi chöøng aáy tieàn”. Khi ñöôïc tieàn baùn hoa coù theå duøng saém y cho phoøng rieâng, hoaëc saém thöùc aên tröôùc, thöùc aên sau. Neáu soá tieàn lôùn thì neân boû vaøo ngaân quó cuûa chuøa. Ñoù goïi laø nguyeân taéc söû duïng hoa. ----------

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 727

VAÁN ÑEÀ TRAÙI Vaán ñeà traùi töông töï nhö caùch söû duïng hoa ñaõ noùi ôû treân, cho ñeán sau khi laøm Yeát-ma xong phaûi baûo tònh nhaân chaêm soùc. Neáu traùi nhoû thì neân duøng vaät gì ñong ñeå chia, hoaëc duøng tay öôùc löôïng ñeå chia. Neáu traùi lôùn nhö caùc loaïi traùi ña-la, traùi tyø-la, traùi döøa, traùi ta-na-sa, traùi xoaøi thì neân ñeám maø chia. Neáu traùi nhieàu thì neân ñöa cho ngöôøi baùn traùi caây roài baûo hoï haèng ngaøy phaûi ñöa cho mình chöøng aáy traùi, soá coøn laïi thì phaûi traû chöøng aáy tieàn. Soá tieàn aáy neân saém thöùc aên tröôùc, thöùc aên sau. Neáu coøn dö thì neân boû vaøo ngaân quó cuûa chuøa. Ñoù goïi laø pheùp söû duïng traùi. ----------

VAÁN ÑEÀ TROÀNG CAÂY Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo troàng xoaøi trong ñaát cuûa Taêng, roài chaêm soùc cho lôùn, töï haùi traùi maø khoâng cho ngöôøi khaùc haùi. Caùc Tyø-kheo noùi: “Vì sao thaày töï haùi ñöôïc maø ngaên caûn ngöôøi khaùc?”. Thaày ñaùp: “Vì caây naøy toâi troàng vaø chaêm soùc cho ñeán khi lôùn”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: “Ngöôøi troàng caây naøy coù coâng ñöùc, neân cho hoï höôûng moät naêm. Pheùp höôûng moät naêm laø: Neáu Tyø-kheo troàng caùc loaïi caây aên quaû nhö xoaøi, Dieâm-phuø-ñeà vaø caùc loaïi töông töï nhö theá thì cho haùi traùi moät caây trong moät naêm. Nhöng neáu caây lôùn khoâng muoán cho haùi quaû moät caây caû naêm thì neân cho haèng naêm haùi quaû moät caønh. Neáu caønh caây aáy bò gaõy hoaëc khoâ thì chaám döùt. Neáu vò aáy troàng caû vöôøn caây thì neân cho höôûng troïn moät naêm. Neáu vò aáy muoán haùi quaû haèng naêm cuûa moät caây thì cuõng chuaån thuaän. Neáu ai troàng caûi, haønh, hoaëc caùc loaïi rau töông töï nhö theá thì cho hoï ñöôïc caét moät boù. Neáu troàng döa, baàu thì cho höôûng moät kyø ra traùi. Ñoù goïi laø pheùp taéc troàng caây. ----------

PHEÙP TRÒ TOÄI Coù ngöôøi do thaân haønh ñoäng, mieäng noùi naêng, thaân mieäng haønh ñoäng; hoaëc do thaân khoâng thu giöõ, mieäng khoâng thu giöõ, thaân mieäng khoâng thu giöõ neân phaïm toäi; noùi chung, do thaân gaây ra, mieäng gaây ra vaø caû thaân mieäng cuøng gaây ra toäi loãi. Traùi laïi, tröôøng hôïp khoâng coù toäi laø: Thaân khoâng haønh ñoäng, mieäng khoâng noùi naêng, thaân mieäng khoâng haønh ñoäng. Hoaëc thaân ñöôïc thu giöõ neân khoâng phaïm toäi, mieäng ñöôïc thu giöõ

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 728

neân khoâng phaïm toäi, thaân mieäng ñöôïc thu giöõ neân khoâng phaïm toäi. Noùi chung, thaân khoâng gaây ra, mieäng khoâng gaây ra, thaân mieäng khoâng gaây ra caùc haønh vi sai traùi, neân khoâng coù toäi. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Ba-la-di thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Hoaëc cho hoï trôû veà laøm ngöôøi theá tuïc; hoaëc cho hoï hoïc laøm Sa-di; hoaëc truïc xuaát ra khoûi Taêng ñoaøn. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Neáu khoâng che giaáu thì cho haønh phaùp Ma-na-ñoûa, roài cho xuaát toäi. Neáu coù che giaáu thì cho haønh Bieät truù, Ma-na-ñoûa, roài cho xuaát toäi. Hoûi: Neáu coù ngöôøi phaïm toäi Ni-taùt-kyø thì phaûi trò phaït baèng caùch naøo? Ñaùp: Neân ñem vaät ñaõ vi phaïm ñeán xaû giöõa Taêng - neáu laø Thöôïng toïa - roài cuùi ñaàu, ñaûnh leã oâm chaân vò chuû saùm. Neáu laø Haï toïa thì neân quì goái chaép tay, noùi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm giôùi caát y laâu ngaøy, ñaõ ñem xaû giöõa chuùng Taêng, nay xin saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà”. Vò chuû saùm neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi aáy khoâng? - Daï thöa thaáy. - Ñöøng taùi phaïm nheù! - Xin cuùi ñaàu vaâng giöõ. Ngoaøi ra, phaïm caùc toäi Ba-daï-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Vieät tyø-ni, thì chæ coù teân toäi sai khaùc, nhöng caùch trò phaït cuõng theá. Ñoù goïi laø pheùp trò toäi. Keä toùm taét: “Chuùng sinh vaø troàng caây, Ñoán cuûi cuøng hoa traùi. Ngöôøi troàng höôûng moät naêm, Pheùp trò phaït caùc toäi. Heát phaàn thöù möôøi hai”. ----------

PHAÙP DIEÄT TRAÙNH

Phaùp naøy goàm coù baûy, ñoù laø:

1. Hieän tieàn Tyø-ni.
2. ÖÙc nieäm Tyø-ni.

3. Baát-si Tyø-ni.
4. Töï ngoân Tyø-ni.
5. Mích toäi töôùng Tyø-ni.
6. Ña mích Tyø-ni.
7. Thaûo boá ñòa Tyø-ni.

Ñoù goïi laø phaùp Dieät traùnh (nhöõng nguyeân taéc duøng ñeå daäp taét söï tranh caõi).

SÖÏ TRANH CAÕI

Goàm coù boán tröôøng hôïp, ñoù laø:

1. Töôùng ngoân traùnh.
2. Phæ baùng traùnh.
3. Toäi traùnh.
4. Thöôøng sôû haønh söï traùnh.

Ñoù laø boán tröôøng hôïp naûy sinh tranh caõi.

ÑIEÀU PHUÏC

Goàm coù:

1. Yeát-ma haøng phuïc.
2. Yeát-ma baát ngöõ.
3. Yeát-ma khu xuaát.
4. Yeát-ma phaùt hyû.
5. Yeát-ma cöû (toäi).
6. Yeát-ma bieät truù.

Ñoù goïi laø ñieàu phuïc.

Caùc vieäc caàn ñieàu phuïc.

Thuoäc veà naêm nhoùm toäi:

1. Ba-la-di.
2. Taêng-giaø-baø-thi-sa.
3. Ba-daï-ñeà.
4. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni.
5. Vieät tyø-ni.

Ñoù goïi laø caùc vieäc caàn ñieàu phuïc.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 730

NGHE PHAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp chuùng con laøm nhaø tranh khoâng? - Cho pheùp. - Baïch Theá Toân! Coù cho pheùp xaây vaùch, laøm caùnh cöûa, laøm ngöõõng cöûa, treùt ñaát, veõ naêm loaïi hình aûnh khoâng? - Cho pheùp. Naøy caùc Tyø-kheo! Nhö trong thôøi quaù khöù coù vò vua teân laø Caùt-lôïi laøm Tinh xaù cho Phaät Ca-dieáp moät taàng, hai taàng cho ñeán baûy taàng. Theá roài, oâng cho chaïm khaéc caùc hình töõïng vaø cho veõ caùc thöù chæ tröø hình töõïng nam nöõ giao hôïp. Caùc loaïi hình töõïng ñoù laø: Töõïng Tyø-kheo Tröõûng laõo; chuøm traùi nho; hình caù ma-kieät; hình con ngoãng; töõïng töû thi; hình nuùi röøng. Caùc loaïi töông töï nhö theá goïi laø naêm loaïi hình veõ. Khi Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä cho pheùp laøm phoøng; luùc ôû thaønh Tyø-xaù-ly cho pheùp duøng söõa, söõa chua, söõa ñoùng vaùng; luùc ôû Tinh xaù Khoaùng Daõ cho pheùp duøng caù, thòt. Ngaøi cho pheùp duøng caùc thöù nhö theá, cheá ñònh caùc thöù nhö theá ñeàu taïi taùm thaønh phoá lôùn sau ñaây: 1. Thaønh Xaù-veä. 2. Sa-kyø. 3. Chieâm-baø. 4. Ba-la-naïi. 5. Caâu-dieäm-di. 6. Tyø-xaù-ly. 7. Vöông xaù. 8. Ca-tyø-la-veä. Ñoái vôùi chín boä kinh, neáu coù queân nôi thuyeát giaûng thì coù theå keå teân moät trong taùm thaønh phoá lôùn ôû treân, chính laø nôi maø Theá Toân ñaõ tuyeân thuyeát. Ñoù goïi laø nghe phaùp. ----------

DAÀU THOA MAËT Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng; luùc nghe tieáng kieàn chuøy ñaùnh thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø coøn ñang thoa daàu vaøo maët, khoâng

ñeán ñuùng giôø, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø-kheo beøn ñem vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi hai Tyø-kheo aáy ñeán. Khi hoï ñeán roài,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 731

Phaät lieàn hoûi: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân! - Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp boâi daàu vaøo maët. Daàu goàm coù caùc loaïi: daàu meø; daàu ñaïi ma; daàu hoa a-ñeà-muïc-ña; daàu hoa chieâm-baø... Neáu ai vì trang söùc maø thoa caùc loaïi daàu thôm nhö theá leân maët thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng khi taém röûa thì ñöôïc duøng daàu, hoaëc khi goäi ñaàu thì ñöôïc duøng boät, daàu thoa chaân ñoå trong baøn tay roài xoa leân maët thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp duøng daàu thoa maët. ----------

PHEÙP DUØNG PHAÁN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø coù ñaøn-vieät ñeán Tinh xaù Kyø-hoaøn cuùng döôøng trai phaïn cho chuùng Taêng. Luùc nghe tieáng baûng ñaùnh thì nhoùm saùu Tyø-kheo coøn ñang thoa phaán leân maët khoâng ñeán ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân, cho ñeán caâu Phaät daïy: “Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng phaán boâi leân maët. Phaán coù caùc thöù nhö phaán ma-na-thaïch, phaán dieân tích, ñaïi loaïi caùc thöù nhö theá. Neáu Tyø-kheo vì thích ñeïp, thaäm chí boâi ñaát ñoû leân maët, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu treân maët bò moïc muït nhoït, saûy thì boâi phaán khoâng coù toäi, khi thoa khoâng ñöôïc ôû giöõa moïi ngöôøi, maø neân ôû choã vaéng. Ñoù goïi laø pheùp duøng phaán”. ----------

PHEÙP DUØNG BAØN CHAÛI Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo ñang baän chaûi ñaàu khoâng ñeán ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Caùc Tyø- kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch leân Theá Toân. Theá roài, Phaät noùi: “Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo duøng baøn chaûi chaûi ñaàu. Baøn chaûi goàm caùc thöù nhö baøn chaûi baèng loâng, baèng reã coû, ñaïi loaïi caùc thöù töông töï nhö theá. Thaäm chí neáu vì thích ñeïp maø duøng tay vuoát ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng khi caïo ñaàu xong, duøng tay xoa treân ñaàu thì khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp duøng baøn chaûi”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 732

PHEÙP DUØNG LÖÔÏC Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Ngaøi cheá giôùi khoâng cho pheùp duøng baøn chaûi, roài moät hoâm ñaøn-vieät cuùng döôøng côm cho chuùng Taêng; ñeán luùc nghe baûng ñaùnh thì Nan-ñaø, Öu-ba-nan-ñaø coøn duøng löôïc chaûi ñaàu, khoâng tôùi ñuùng giôø neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch. Theá roài, Phaät daïy: “Ta khoâng cho pheùp duøng löôïc. Löôïc goàm coù caùc loaïi nhö löôïc baèng raêng, löôïc baèng xöông, löôïc baèng söøng, löôïc baèng caây. Ñaïi loaïi taát caû caùc thöù löôïc töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc pheùp duøng; thaäm chí neáu vì thích ñeïp maø duøng tay vuoát ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø

pheùp duøng löôïc”. ----------

PHEÙP DUØNG TRAÂM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, sau khi Theá Toân cheá giôùi khoâng cho pheùp duøng löôïc, cho ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo duøng traâm caøi leân ñaàu, khoâng ñeán ñuùng giôø, neân bò ñaøn-vieät cheâ traùch, vaø cuoái cuøng Phaät daïy: “Ta khoâng cho pheùp duøng traâm. Traâm coù caùc loaïi nhö: vaøng, baïc, ñoàng, saét, kim cöông, ñaù, raêng, xöông, söøng, tre, goã. Noùi chung, taát caû caùc loaïi töông töï nhö theá ñeàu khoâng ñöôïc pheùp duøng. Thaäm chí, neáu vì thích ñeïp maø duøng nanh heo chaûi ñaàu thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Nhöng neáu khi ñaàu ngöùa thì ñöôïc duøng tay saïch caàm moät vaät gì ñoù caøo leân ñaàu. Ñoù goïi laø phaùp duøng traâm”. Keä toùm taét: “Tranh caõi vaø daäp taét, Ñieàu phuïc, vieäc ñieàu phuïc. Nghe phaùp, daàu thoa maët, Phaán, löôïc, traâm, baøn chaûi. Heát phaàn thöù möôøi ba”. ----------

PHEÙP XAÂY THAÙP Khi Phaät du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, coù ngöôøi Baø-la-moân ñang caøy ñaát, troâng thaáy Theá Toân ñi qua, oâng ta beøn döøng caøy ñeán leã Phaät. Theá Toân thaáy vaäy lieàn mæm cöôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì nhaân duyeân gì maø Theá Toân cöôøi? Chuùng con muoán ñöôïc bieát. - Hoâm nay oâng Baø-la-moân naøy ñaûnh leã hai Ñöùc Phaät. - Theá naøo laø hai Ñöùc Phaät, baïch Theá Toân!

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 733

- Ñoù laø ñaûnh leã Ta vaø ñaûnh leã thaùp Phaät Ca-dieáp döôùi choã baép caøy kia. - Chuùng con muoán ñöôïc thaáy thaùp Phaät Ca-dieáp, baïch Theá Toân! - Caùc oâng haõy ñeán xin oâng Baø-la-moân naøy moät naém ñaát taïi choã aáy. Theá roài, caùc Tyø-kheo beøn ñeán hoûi xin, oâng Baø-la-moân lieàn cho naém ñaát. Khi aáy, Theá Toân beøn laøm ngoâi thaùp thaát baûo cuûa Phaät Ca-dieáp xuaát hieän, cao moät do-dieân, beà maët roäng nöûa do-dieân. OÂng Baø-la-moân thaáy theá lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Hoï cuûa con laø Ca-dieáp, vaø ñaây laø ngoâi thaùp cuûa Ñöùc Phaät Ca-dieáp”. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân beøn xaây ngoâi thaùp cuûa Ñöùc Phaät Ca-dieáp taïi nôi aáy. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc ñaép ñaát vaøo khoâng? - Ñöôïc. Ñoaïn, Phaät ñoïc keä: “Duøng traêm ngaøn gaùnh vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh, Cung kính leã thaùp Phaät”. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân beøn xaây thaùp Phaät Ca-dieáp, döôùi neàn laøm thaønh hình vuoâng, xung quanh ñaët lan can, roài xaây leân hai taàng hình troøn, döïng boán truï ôû boán goùc, beân treân trang trí loïng baùu, ñeå bieåu hieän töôùng baùnh xe. Roài Phaät daïy: “Nguyeân taéc laøm thaùp phaûi nhö theá”. Khi thaùp hoaøn thaønh, vì toân kính Phaät quaù khöù neân Theá Toân töï ñaûnh leã. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc pheùp ñaûnh leã khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc”. Ñoaïn, Ngaøi ñoïc keä: “Ai duøng traêm ngaøn vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh, Cung kính leã thaùp Phaät”. Baáy giôø, ngöôøi ñôøi nghe Theá Toân xaây thaùp lieàn mang höông hoa ñeán daâng cho Theá Toân. Vì loøng toân kính Phaät quaù khöù neân Theá Toân nhaän höông hoa aáy roài ñem cuùng döôøng thaùp. Caùc Tyø-kheo lieàn

baïch Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc cuùng döôøng thaùp hay khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc”. Theá roài, Phaät ñoïc keä: “Duøng traêm ngaøn xe vaøng, Ñem laøm vieäc boá thí, Khoâng baèng duøng taâm laønh,

Ñem höông hoa cuùng thaùp”. Khi aáy, ñaïi chuùng vaân taäp, Phaät lieàn baûo Xaù-lôïi-phaát thuyeát phaùp cho moïi ngöôøi nghe, roài Phaät ñoïc keä: “Traêm ngaøn coõi Dieâm-phuø, Chöùa ñaày vaøng boá thí, Khoâng baèng boá thí phaùp, Tuøy nguyeän khieán tu haønh”. Baáy giôø, trong soá cöû toïa coù ngöôøi ñaéc ñaïo, neân Phaät lieàn ñoïc keä: “Ñem vaøng roøng chöùa ñaày, Traêm ngaøn theá giôùi thí, Khoâng baèng boá thí phaùp, Tuøy nguyeän thaáy chaân ñeá”. Khi aáy, Baø-la-moân ñaït ñöôïc nieàm tin baát hoaïi, lieàn cuùng döôøng trai phaïn cho Phaät vaø chuùng Taêng ngay tröôùc thaùp. Ñoàng thôøi, vua Ba- tö-naëc nghe Ñöùc Theá Toân xaây thaùp cho Phaät Ca-dieáp, beøn truyeàn leänh quaân só chôû baûy traêm xe gaïch ñeán choã Phaät, vaø vua ñi ñeán nôi, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät roài baïch: - Baïch Theá Toân! Con muoán môû roäng theâm ngoâi thaùp naøy coù ñöôïc khoâng? - Ñöôïc, thöa Ñaïi vöông. Naøy Ñaïi vöông, trong thôøi quaù khöù khi Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, coù vò vua teân Caùt-lôïi muoán xaây thaùp thaát baûo, roài coù vieân quan taâu vôùi vua: “Trong ñôøi vò lai seõ coù keû phi phaùp xuaát hieän, roài haén seõ phaù ngoâi thaùp naøy, vì theá maø mang troïng toäi. Xin Ñaïi vöông haõy duøng gaïch xaây thaùp, roài duøng vaøng baïc maø lôïp leân treân. Neáu keû aáy gôõ laáy thöù vaøng baïc ñoù thì ngoâi thaùp seõ coøn nguyeân veïn”. Nhaø vua nghe theo lôøi vieân quan noùi, beøn duøng gaïch xaây thaùp, roài duøng vaøng, lôïp moät lôùp moûng leân treân, cao moät do-dieân, beà maët roäng nöûa do dieân, laïi duøng ñoàng laøm lan can, traûi qua baûy naêm, baûy thaùng, baûy ngaøy thaùp môùi hoaøn thaønh. Khi thaùp hoaøn thaønh, vua beøn duøng höông hoa cuùng döôøng thaùp, ñoàng thôøi cuùng döôøng chö Taêng”. Vua Ba-tö-naëc lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! vò vua aáy coù phöôùc ñöùc neân ñöôïc nhieàu chaâu baùu, nay con laøm thaùp ñöông nhieân khoâng baèng vò aáy. Ñoaïn, vua cho kieán taïo, traûi qua baûy thaùng, baûy ngaøy thì ngoâi thaùp hoaøn thaønh. Sau khi ngoâi thaùp hoaøn thaønh, vua beøn cuùng döôøng Phaät vaø Tyø-kheo Taêng. Phöông phaùp laøm thaùp thì ôû döôùi chaân xaây hình vuoâng, xung quanh laøm lan can, xaây leân hai taàng hình troøn, döïng boán truï ôû boán goùc,

beân treân trang trí loïng baùu ñeå bieåu töôïng cho töôùng phaùp luaân. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, vaäy thì coøn xaây thaùp ñeå laøm gì nöõa?”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni, phaûi chòu quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø phöông phaùp xaây thaùp. ----------

SÖÏ VIEÄC LIEÂN QUAN ÑEÁN THAÙP Khi caát Thieàn vieän, tröôùc heát phaûi quy ñònh moät choã ñaát toát ñeå laøm thaùp. Thaùp khoâng ñöôïc xaây ôû phía Nam, khoâng ñöôïc xaây ôû phía Taây (Thieàn vieän) maø neân xaây ôû höôùng Ñoâng vaø

höôùng Baéc. Khoâng ñöôïc ñeå cho ñaát cuûa taêng xaâm laán ñaát cuûa Phaät, ñaát cuûa Phaät cuõng khoâng ñöôïc xaâm laán ñaát cuûa Taêng. Neáu thaùp ôû gaàn röøng töû thi, roài choù aên ñoà thöøa tha ñeán boû laøm dô ñaát thaùp, thì neân xaây töôøng chung quanh. Ñoàng thôøi neân xaây Taêng phoøng ôû phía Taây hoaëc phía Nam. Khoâng ñöôïc ñeå cho nöôùc ôû choã ñaát cuûa Taêng chaûy vaøo choã ñaát cuûa Phaät, nhöng nöôùc ôû choã ñaát cuûa Phaät coù theå chaûy vaøo ñaát cuûa Taêng. Thaùp neân xaây ôû choã cao raùo. Khoâng ñöôïc giaët, nhuoäm, phôi y phuïc, treo giaøy deùp, vaét khaên truøm ñaàu, khaên choaøng vai, hoaëc khaïc nhoå trong thaùp vieän. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si maø coøn xaây thaùp ñeå laøm gì?”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ngöôøi aáy seõ maéc toäi baùo naëng neà. Ñoù goïi laø söï vieäc lieân quan ñeán thaùp. ----------

LAØM TRANG THÔØ NÔI THAÙP Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Chuùng con ñaõ xaây thaùp cho Phaät Ca- dieáp, vaäy coù ñöôïc laøm trang thôø hay khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc”. Roài Ngaøi tieáp: “Trong thôøi quaù khöù, sau khi Ñöùc Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi beøn xaây thaùp cho Phaät, roài laøm trang thôø ôû boán phía, beân treân ñaët hình sö töû vaø veõ caùc thöù khaùc, ôû ñaøng tröôùc ñaët lan can ñeå trang trí hoa, coøn trong trang thôø treo caùc böùc hoïa vaø côø phöôùn, loïng baùu. Neáu ai noùi: “Ñöùc Theá Toân ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, chæ caàn laáy ñoù laøm vaät trang söùc ñeå maø thoï laïc”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ngöôøi aáy seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø caùch laøm trang thôø ôû nôi thaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 736

TROÀNG VÖÔØN HOA XUNG QUANH THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Con ñöôïc môû khu vöôøn ôû nôi thaùp Phaät Ca-dieáp hay khoâng?”. Phaät daïy: “Ñöôïc môû”. Roài Ngaøi tieáp: “Trong thôøi quaù khöù, coù vò vua teân Caùt-lôïi, sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua ñaõ xaây thaùp, roài môû caùc hoa vieân ôû boán phía. Hoa vieân nôi thaùp troàng caùc loaïi caây hoa nhö caây Am-baø-la, caây Dieâm-phuø, caây Phaû-na-ta, caây Chieâm-baø, caây A-ñeà- muïc-ña, caây Tö-ma-na, caây Long-hoa, caây Voâ-öu, chuùng ra hoa taát caû moïi luùc. Trong vöôøn naøy, khi caây ra hoa thì neân haùi cuùng döôøng thaùp. Neáu ñaøn-vieät noùi: “Thöa Toân giaû, trong ñaây hoa thì ñeå cuùng döôøng Phaät, coøn traùi thì cuùng döôøng cho Taêng”, thì neân theo lôøi ñeà nghò cuûa ñaøn-vieät. Neáu hoa nhieàu thì neân ñem ñöa cho nhaø xaâu hoa, noùi: “Baø xaâu chöøng naøy hoa thaønh voøng ñöa cho toâi, soá coøn laïi baø haõy ñöa cho toâi chöøng aáy tieàn”. Neáu ñöôïc tieàn thì neân duøng ñeå mua daàu thaép ñeøn, höông cuùng döôøng Phaät vaø duøng ñeå söûa chöõa thaùp. Neáu soá tieàn nhieàu thì neân nhaäp vaøo ngaân khoaûn duøng ñeå laøm vieäc Phaät. Neáu ai noùi: “Phaät khoâng coøn daâm, noä, si maø duøng vöôøn hoa traùi naøy ñeå laøm gì?”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø pheùp troàng vöôøn hoa xung quanh

thaùp. ----------

ÑAØO AO BEÂN THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: “Naøy Ñaïi vöông, trong thôøi quaù khöù, sau khi Phaät Ca-dieáp nhaäp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi xaây thaùp cho Phaät, boán phía ñaøo ao, troàng caùc loaïi hoa nhö hoa Öu-baùt-la, hoa Ba-ñaàu-ma, hoa Caâu-vaät-ñaàu, hoa Phaân-ñaø-lôïi. Nay Ñaïi vöông cuõng neân ñaøo ao. Ao ñöôïc ñaøo ôû boán phía thaùp, trong ao neân troàng caùc loaïi taïp hoa ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät. Neáu coøn dö thì neân ñem baùn cho ngöôøi xaâu hoa, roài laáy tieàn. Neáu soá tieàn aáy duøng khoâng heát thì neân boû vaøo ngaân quyõ cuûa Tam-baûo. Khoâng ñöôïc giaët y, röûa tay, röûa maët, röûa baùt trong ao. Nhöng ôû cuoái ñöôøng nöôùc töø ao chaûy ra thì tuøy yù duøng, khoâng coù toäi. Ñoù goïi laø pheùp ñaøo ao ôû caïnh thaùp.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 737

LAØM CHI-ÑEÀ ÔÛ CAÏNH THAÙP Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán Phaät noùi: “Naøy Ñaïi vöông, Ñaïi vöông ñöôïc laøm chi-ñeà. Trong thôøi quaù khöù, sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi beøn xaây thaùp cho Phaät, roài kieán laäp chi- ñeà ôû boán phía thaùp, ñoàng thôøi cho chaïm khaéc vaø veõ caùc hình aûnh. Nay Ñaïi vöông cuõng neân laøm chi-ñeà. Nôi naøo coù thôø xaù-lôïi thì goïi laø thaùp; nôi naøo khoâng coù xaù-lôïi thì chæ goïi laø chi-ñeà. Caùc chi-ñeà (thaùp) ôû nhöõng nôi Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, nhaäp Nieát-baøn, hoaëc töôïng Boà-taùt, hang Phaät-bích-chi, daáu chaân Phaät, neân daâng hoa vaø caùc phaåm vaät cuùng döôøng. Neáu coù ai noùi: “Phaät ñaõ ñoaïn tröø heát tham duïc, saân haän, ngu si maø coøn xaây chi-ñeà ñeå cuùng döôøng laøm chi”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø laøm chi-ñeà ôû caïnh thaùp. ----------

PHAÅM VAÄT CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, cho ñeán caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Coù ñöôïc duøng phaåm vaät cuùng döôøng thaùp ñeå cuùng döôøng chi-ñeà khoâng?” Phaät daïy: “Ñöôïc. Neáu vaøo caùc ngaøy Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn, maø nhaän ñöôïc caùc phaåm vaät cuùng döôøng, thì neân choïn nhöõng thöù toát nhaát ñem cuùng döôøng thaùp Phaät, coøn nhöõng thöù keùm hôn ñem cuùng döôøng chi-ñeà”. Neáu coù ngöôøi noùi: “Phaät ñaõ döùt saïch daâm, noä, si maø coøn duøng côø phöôùn, loïng baùu cuùng döôøng laøm gì”, thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy nghieäp baùo naëng neà. Ñoù goïi laø phaåm vaät cuùng döôøng. ----------

DUØNG KYÕ NHAÏC CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy vua Ba-tö-naëc ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng sang moät beân, roài baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Coù theå duøng kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät ñöôïc khoâng?”. Phaät ñaùp: “Ñöôïc. Sau khi Phaät Ca-dieáp Nieát-baøn, vua Caùt-lôïi duøng ca muùa, kyõ nhaïc cuùng döôøng thaùp Phaät, nay

Ñaïi vöông cuõng neân cuùng döôøng. Khi Nhö Lai taïi theá, hoaëc sau khi nhaäp Nieát-baøn ñeàu coù theå duøng höông hoa, kyõ nhaïc, caùc thöù y phuïc, aåm thöïc ñeå cuùng döôøng, vì lôïi ích cho cuoäc ñôøi, khieán cho taát caû chuùng sinh ñöôïc an laïc laâu daøi".

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 33 738

Neáu ai noùi: "Ñöùc Theá Toân khoâng coøn daâm, noä, si maø duøng caùc thöù kyõ nhaïc naøy cuùng döôøng laøm chi nöõa", thì phaïm toäi Vieät tyø-ni, seõ chuoác laáy quaû baùo naëng neà. Ñoù goïi laø caùch duøng kyõ nhaïc ñeå cuùng döôøng. ----------

THU DUÏNG CUÏ CUÙNG DÖÔØNG Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Chuùng con ñöôïc pheùp thu vaät duïng cuùng döôøng chi-ñeà hay khoâng?". Phaät ñaùp: "Ñöôïc". Thu doïn trong caùc dòp: ngaøy Phaät ñaûn sinh, thaønh ñaïo, chuyeån phaùp luaân, naêm naêm ñaïi hoäi moät laàn. Khi ñem côø phöôùn, loïng baùu ra cuùng döôøng chi-ñeà trong caùc dòp aáy maø gaëp möa gioù baát ngôø aäp ñeán, thì taát caû Taêng chuùng phaûi cuøng nhau thu doïn. Khoâng ai ñöôïc noùi: "Toâi laø Thöôïng toïa, laø ngöôøi soáng ôû A-luyeän-nhaõ, laø ngöôøi khaát thöïc, laø ngöôøi maëc y phaán taûo, laø ngöôøi coù ñöùc lôùn, coøn caùc oâng nhôø vaøo ñoù maø soáng thì phaûi töï thu laáy". Neáu möa gioù xaûy ñeán baát ngôø thì phaûi cuøng nhau thu doïn, tuøy theo phoøng naøo ôû gaàn thì caát taïm nôi aáy. Khoâng ai ñöôïc pheùp, vì giöõ phoøng mình maø noùi: "Ñeå ôû phía tröôùc ñoù". Neáu bò öôùt thì neân ñem phôi khoâ, hoaëc bò buïi baëm thì neân ñaäp giuõ cho saïch roài chaát ñoáng laïi. Neáu ai noùi: "Toâi laø Thöôïng toïa, laø ngöôøi soáng ôû A-luyeän-nhaõ, laø ngöôøi khaát thöïc, laø ngöôøi maëc y phaán taûo, laø ngöôøi coù ñöùc lôùn", thì phaïm toäi Vieät tyø-ni. Ñoù goïi laø thu doïn duïng cuï cuùng döôøng. ----------

TRÖÔØNG HÔÏP GAËP TAI NAÏN Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, Toân giaû Öu-ba-ly ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài baïch vôùi Phaät: "Baïch Theá Toân! Neáu gaëp tai naïn baát ngôø xaûy ñeán thì ñoái vôùi vaät cuûa thaùp, cuûa Taêng phaûi laøm sao?". Phaät daïy: "Neáu boïn giaëc yeáu theá, thì neân ñeán xin vua che chôû. Neáu vua noùi: "Toân giaû cöù ôû yeân ñoù, ñöøng sôï, khi naøo toâi khoâng taûo tröø ñöôïc boïn chuùng thì tuøy yù Toân giaû", thì khi aáy neân caân nhaéc xem theá löïc cuûa vua maïnh hay yeáu, neáu thaáy theá löïc cuûa giaëc maïnh hôn, thì neân ngaàm sai ngöôøi tín caån ñeán choã laõnh tuï cuûa giaëc xin chuùng baûo veä. Coøn neáu nhö vua noùi: "Nay toâi coøn phaûi sôï giaëc, thì laøm sao che chôû cho caùc vò ñöôïc. Toân giaû haõy ñeán boïn giaëc maø xin chuùng baûo veä", thì neân xem xeùt boïn giaëc. Neáu chuùng coù taø kieán khoâng tin phaùp Phaät, khoâng theå theo

ñöôøng chính, thì khoâng ñöôïc boû vaät ñoù roài ñi, maø neân sai ngöôøi tín caån ñem giaáu vaät cuûa Phaät, cuûa Taêng, roài ñeå yù theo doõi boïn giaëc, ñöøng ñeåû chuùng ñeán baát ngôø. Neáu boïn giaëc ñeán gaáp, chöa caát giaáu kòp, thì vaät cuûa

Phaät neân ñem trang hoaøng töôïng Phaät, coøn toïa cuï cuûa taêng thì neân ñem traûi ra, doïn caùc thöùc aên leân ñoù, ñeå cho boïn giaëc thaáy roõ. Ñoaïn, sai moät Tyø-kheo treû tuoåi nuùp ôû choã khuaát troâng chöøng boïn giaëc. Neáu boïn giaëc ñeán, thaáy caùc duïng cuï cuùng döôøng roài, chuùng khôûi taâm töø hoûi nhö sau: "Coù Tyø-kheo trong ñoù hay khoâng? Ñöøng sôï, haõy ra caû ñaây". Khi aáy, Tyø-kheo treû tuoåi neân xem xeùt, neáu tröôøng hôïp coù giaëc ñeán ñoät ngoät chöa caát giaáu caùc vaät ñöôïc, thì neân noùi: "Taát caû caùc haønh ñeàu voâ thöôøng", roài boû ñi. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp gaëp naïn". Keä toùm taét: "Xaây thaùp, vieäc cuûa thaùp Trang thôø thaùp, vöôøn thaùp. Ao thaùp vaø chi-ñeà, Kyõ nhaïc, vaät cuùng döôøng. Thu doïn, höông hoa, naïn, Heát phaàn thöù möôøi boán. (Toùm taét toaøn boä phaàn taïp tuïng): Thoï cuï tuùc, Yeát-ma, Cöû toäi vaø Boá-taùt. Bò beänh, vieäc Tyø-ni, Vaät naëng vaø aên toûi. Gieát vaät cuùng, ñao trò, Phöông tieän thoï chuùng sinh. Dieät thaâu-baø cuoái cuøng".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.